

Umieć płakać nad własną słabością

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- pogłębienie treści związanych z grzechem przeciwko Duchowi Świętemu – postawa uniemożliwiająca nawrócenie;
- ukazywanie zagrożeń wynikających z błędnego pojmowania sakramentu pokuty i pojednania, zaniechanie pracy nad sobą.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na podstawie fragmentu Mk 3, 28–29 i wiadomości z lekcji uczeń wyjaśnia pojęcie „grzechu przeciw Duchowi Świętemu”;
- wymienia grzechy przeciw Duchowi Świętemu i wyjaśnia, iż taka postawa odgradza człowieka od Boga i uniemożliwia poprawę;
- odnosząc się do przykładów z lekcji, odróżnia właściwe korzystanie z sakramentu pokuty i pojednania od rytualizmu;
- po lekcji wyjaśnia, iż dla prawdziwego nawrócenia konieczne jest wypełnienie wszystkich warunków sakramentu pokuty.

Pojęcia, postaci:

rytualizm, grzech przeciw Duchowi Świętemu.

Wartości:

drobne gesty dobroci.

1

propozycja realizacji

1. Powtórzenie materiału z poprzedniej lekcji: Co to jest nawrócenie? Kiedy został ustanowiony sakrament pokuty? Przez jakie słowa Jezusa? Co jest skutkiem sakramentu pokuty i pojednania? Jakie są warunki czy etapy sakramentu pokuty?
2. Nawiązując do poprzedniej lekcji, nauczyciel podkreśla, że sakrament pokuty jest ważny, jeśli nastąpiło wyznanie grzechów, rozgrzeszenie kapłańskie i wypełnienie zadanej pokuty sakramentalnej. Przypomina również definicję

grzechu: jest on świadomym i dobrowolnym złamaniem przykazań Bożych lub kościelnych. Istnieje rozróżnienie grzechów na lekkie i ciężkie. Następnie dyktuje notatkę:

Do istoty i ważności sakramentu pokuty zalicza się wyznanie grzechów, rozgrzeszenie kapłańskie oraz wypełnienie pokuty sakramentalnej. Podczas spowiedzi wyznajemy grzechy ciężkie, lekkie popełnione myślą mową i uczynkiem, słabości i zaniedbania.

O tym, co jest grzechem ciężkim, decydują trzy elementy:

- świadomość,
- dobrowolność,
- poważna materia.

Grzech zawsze jest grzechem, jednak może być różny ciężar odpowiedzialności moralnej za popełniony czyn słowo czy myśl.

Gdy powyższe trzy elementy nie zachodzą jednocześnie, wówczas mówimy o grzechach lekkich, które nie zrywają jedności człowieka z Bogiem.

3. Uczniowie podają przykłady grzechów lekkich i grzechów ciężkich. Po chwili dyskusji nauczyciel stawia pytanie o doświadczenia uczniów związane z sakramentem pokuty i pojednania – jakie uczucia towarzyszą im przed spowiedzią i po niej.
4. Odczytanie tekstów z podręcznika, ramki *Opinie i Zastanów się*, s. 49. Po podzieleniu się uczniów swoimi przemyśleniami, nauczyciel podkreśla, że nawrócenie jest procesem, który trwa całe życie. Jest to nieustanne zwracanie się ku Bogu, naprawianie popełnionych błędów, nieustanne wprowadzanie Ewangelii w codzienne życie. Sakramenty są dla nas darem i pomocą w życiu świętością.
5. Odczytanie Łk 3, 18–19, s.49 oraz tekstu ze s. 50. Po lekturze zapis notatki: *Rytualizm oznacza zewnętrzną postawę wobec sakramentu, której nie towarzyszy nawrócenie. Błędna postawa w traktowaniu sakramentu pokuty zachodzi wtedy, gdy człowiek nie podejmuje wysiłku służącego nawróceniu. Każdy powinien podejmować wysiłek nawrócenia, aby stawać się wierniejszym Bogu i jego przykazaniom.*
6. Nauczyciel nawiązuje do Mk 3, 28–29, s. 50 i wskazuje, że istnieją grzechy przeciw Duchowi Świętemu. Dzieli uczniów na sześć grup – każda grupa otrzymuje kartkę z wypisanym jednym grzechem do omówienia (podręcznik s. 51). Uczniowie proszeni są o podanie konkretnych przykładów złego postępowania.
7. Podczas podsumowywania pracy w grupach nauczyciel omawia budzenie się świadomości w człowieku, czym jest sakrament, jaka jest jego istota. Dyktuje notatkę:

Grzechami przeciw Duchowi Świętemu są:

- *zuchwałe dopuszczanie się grzechów,*
- *rozpaczanie lub powątpiewanie w miłosierdzie Boże,*
- *sprzeciwianie się uznanej prawdzie chrześcijańskiej,*
- *zazdrosczenie bliźniemu łaski Bożej,*
- *zatwardziałość serca na zbawienne napominanie,*
- *odkładanie nawrócenia i pokuty aż do śmierci.*

Te grzechy nie mogą być odpuszczone, dopóki człowiek w nich trwa, gdyż nie ma w sobie postawy nawrócenia. (Notatkę można uczniom podać w trakcie omawiania pracy w grupach).

inna propozycja pracy na lekcji

Właściwie wszystko to, co zostało opisane przy poprzedniej jednostce, można wykorzystać w realizacji tej lekcji. Jednostka 40. jest kontynuacją 39. Jedynym *novum* jest kwestia grzechu przeciw Duchowi Świętemu, który uczniowie winni rozpoznać jako pewną postawę, a nie uczynek. Nauczyciel winien w tym względzie uzupełnić tekst podręcznika o przykłady postaw niewłaściwych.

Jednostka zaczyna się od listu maturzysty, który zwątpił w skuteczność sakramentu pokuty w procesie nawrócenia. To problem zapewne nieobcy wielu gimnazjalistom. Trzeba go podjąć i ukazać sens sakramentu pokuty widoczny zwłaszcza w takiej sytuacji. Właśnie dlatego podręcznik cytuje przypowieść o ziarnie gorczycy i daje podwójny komentarz do tej przypowieści.

Kolejnym problemem jest grzech przeciw Duchowi Świętemu. Podręcznik po zacytowaniu przestrogi Jezusa wymienia i krótko omawia postawę związaną z tym grzechem, a następnie ukazuje, jak można ją przezwyciężyć. Tekst jednostki kończy się zachętą do korzystania z bardzo potrzebnego młodzieży w okresie dorastania kierownictwa duchowego.

Wiersz ks. Twardowskiego jest wymownym świadectwem kapłana, który korzysta z sakramentu pokuty i pojednania. Jest to o tyle ważne, że niektórzy uczniowie mniemają, że księży się nie spowiadają.

Modlitwa: *Akt nadziei.*

praca domowa Zadanie 2, s. 53.

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ wychowanie do życia w rodzinie – postawa nawrócenia jako źródło przewycięzania konfliktów w rodzinie;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – postawa nawrócenia jako źródło przewycięzania konfliktów w społeczeństwie i między narodami;
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – wychowanie do korygowania własnych, negatywnych postaw.